



ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԱՏԻ

Լուսատիվ 2005 թ. դեկտեմբերի 25-ից

1 (157) հունվար 2019

ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԱՏԻ ԱՆՎԱԾ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆՍԵՐՎԱԿՈՐԻՎՅՈՒՄ



Նորանշանակ ռեկտոր Սոնա Շովիաննիսյանի, Գիտության գծով պրոռեկտոր Ծովիմար Սովորական և Ըստամական գծով պրոռեկտոր Արամ Շովիաննիսյանի հանդիպումը ԵՊԿ ուսանողների հետ

2

ԺՈՂՈՎՐԴՎԿԱՆ ԱՐՏԻՍԻ ՀՈԲԵԼՅԱՆԿԱՆ ԴԻՍՎՆԿՐՈՒ

Հայ ազգային մննողիկ երաժշտության լայնածավալ դաշտում Թովմաս Պողոսյանն անցել է ստեղծագործական լուրջ ճանապարհ ոչ միայն իրու երգիչ, այլև՝ բանասեր-բանահավաք, գիտնական, մանկավարժ և երաժշտահասարակական բազմաբեղուն գործիչ, զբաղեցնելով իր բարձր և արժանի տեղը հարազատ մշակութիւն պահպանան, տարածման ու զարգացման դժվարին, քարքարու, բայց պատվավոր ու պարտավորեցնող ճանապարհին:

Թովմաս Գևորգի Պողոսյանը ծնվել է Յայաստանի Լոռու մարզի Տաշիրի (նախկինում Կալինին) շրջանի Սարչապետ գյուղում (18.01.1954): Փոքր հասակի իր մեջ ամուր արմատներ են գտել Ալաշկերտից նախնիների և իր տոհմիկ ու երաժան ընտանիքի ավանդույթները: Սովորել է Թբիլիսի թիվ 110 հայկական դպրոցում: 1971-ին Պողոսյանների ընտանիքը տեղափոխվել է Երևան:

1972-1973 թթ. Թովմասը սովորել է Ս. Էջմիածնի Գևորգյան հոգևոր ճեմարանում: Հոգևոր կարճատև կրթությունն անգամ շրջադարձային եղավ նրա կյանքում: Էջմիածնից տեղափոխվելով Կիրովական (այժմ՝ Վանաձոր) նա տեղի մանկավարժական ինստիտուտում ստացավ բանասիրական կրթություն (1973-1977):

Այդ տարիներին երիտասարդ բանասերը նաև շրջում էր գյուղից գյուղ, տնից տուն՝ գրի առնելով շրջանի ժողովրդական և աշուղական երգեր, մեղեղիներ, բանագիտական նյութեր և այլն հավաքած լավագույն նմուշներով քարմացնելով իր երգացանը: Ուսանողական տարիներին եղավ է Վանաձորի «Հոռովել» ժողովրդական երգի-պարի անսամբլում:



4

ԸՆՈՐՀՎԱՐՈՒՄ ԵՆՔ ՀՈՒՆԿՐԻ 28-Ը՝ ՀԱՅՈՑ ԲՎԱՆՎԿԻ ՕՐԸ Եւ

«ԵՊԿ հրատարակչության» հիմնադրման
15-րդ տարեդարձը



4. Ծագոյան



«ԵՊԿ հրատարակչության» շնորհանդեսը

ՀՈՒՆԿՐԻ 28-Ր ՀԱՅՈՑ ԲԱՆԱԿԻ ՕՐԱ Է, ԱԱՆ «ԵՊԿ հրատարակչության» հիմնադրման 15-ամյակը:

Ամեն դարի, շնորհանդեսով նշվում են այս երկու կարևորագույն իրադարձությունները, հիմնականում «Ակումբ»՝ Խումանյան 40-ում, ժամը անփոփոխ 15.00-ին:

Այս դարի, նոյնակես, ավանդույթին համաձայն,

հրավիրում ենք այս առիրով
անցկացվող միջոցառմանը:

✓ Նարեկայու Տաղերն
ապրում են եւ ապրենում

8

✓ ՍՈԿՈՅԻ ՍՈԳՎԿԱՆ
ՈԳԻՆ

8

✓ «Որոշ գիտարկումներ
ֆրանսիական երաժշտության շուրջ»
(Դեբյուսիի -Դյուտիյո)

7

✓ ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՆՍՈՒՐՅԱՆԻ ՎԱՂ ՇՐՋՎԸԻ
ԴՎՅԱՆՎՈՐՎՅԻՆ ՍԵՂԾՎԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
«ՓՈՋՐԻԿ ՍՅՈՒԻՏ»

6

✓ **Պօբեդա նա գլանի պարագաներից առաջնական պարագաների մասին**

5

ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՄԻՏԱՑԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆՍԵՐՎԱՏՈՐԻԱՅՈՒՄ



Սոմա Հովհաննիսյան, Ծովինար Մովսիսյան,
Արամ Հովհաննիսյան



Դանդիպում երաժշտության պատմության ամբիոնի
դասախոսների հետ



Դանդիպում ստեղծագործական ամբիոնի դասախոսների հետ

Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական կոնսերվատորիայի նորանշանակ ռեկտոր՝ **Սոմա Հովհաննիսյանը**, նորանշանակ պրոֆեսորներ՝ **Ծովինար Մովսիսյանը** (Գիտության գծով) և **Արամ Հովհաննիսյանը** (Ուսումնական գծով) հանդիպումներ ունեցան ԵՊԿ պրոֆեսորադասախոսական կազմի (ամբիոններով), ուսանողության և վարչական աշխատողների հետ: Քննարկվել են տարրեր խնդիրներ և հնչել առաջարկություններ՝ կապված ուսումնական ծրագրերի նորացման, ուսանողների կողմնց կամընտրական առարկաների ցանկի ընդլայնման, դասացուցակների բարելավման, ուսանողներին դասարաններ տրամադրելու նեխանհզմների և այլ հարցերի հետ:

Այս ամենից քաջի, կատարվել են կառուցվածքային փոփոխություններ. միավորվել են 2 վոկալ, 2 լարային, 2 դաշնամուրային, հասարակագիտական և լեզվի ամբիոնները: Տնտեսական գծով պրոფեսորի պաշտոնը վերանվանվել է և այժմ կոչվում է ֆինանսատնտեսական: Ֆինանսատնտեսական գործառույթների պրոფեսոր է նշանակվել **Քրիստին Մեյմարյանը**:

**ԵՊԿ ամբիոններ և
ամբիոնների
դեկավարներն են**

Մասնագիտական դաշնամուրի և երգեհոնի ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Կարինե Օհանյան**

Ընդհանուր դաշնամուրի ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Սվետլանա Դավթյան**

Կատարողական արվեստի պատմության, տեսության և մանկավարժության ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, դրցենտ արվեստագիտության թեկնածու **Լիլիթ Եփրեմյան**

Կոնցերտմայստրության պատման ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Սենորա Գյուլբուղայյան**

Լարային ամբիոն - ամբիոնի վարիչ պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Ալեքսանդր Կոսեմյան**

Փողային և հարվածային գործիքների ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Գայանե Սուլրայյան**

Փողային կամերային անսամբլի ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Վաղարշակ Պեպանյան**

Կվարտետի ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Էնիքա Ավագյան**

Կամերային անսամբլի ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Զուլիկ Խաչատրյան**



Լուսանկարներ՝ Գոհար Շագոյանի և Արմինե Արոյանի



Ռեկտորի և պրոռեկտորների հանդիպումը օպերային դիրիժորության և խմբավարության ամբիոնի դասախոսների հետ



Ռեկտորի և պրոռեկտորների հանդիպում երաժշտության տեսության ամբիոնի դասախոսների հետ



Դանդիպում ժողովրդական նվագարաններ և ժողովրդական երգեցողության ամբիոնի դասախոսների հետ



Դանդիպում էստրադային-ջազային ամբիոնի դասախոսների հետ

ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՈՍԻՏԱԿՈՒ ՎՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆՍԵՐՎԱՏՈՐԻՎՅՈՒՄ



Դամդիպում կամերային անսամբլի ամբիոնի դասախոսների հետ



Լուսամկարմերը՝ Գոհար Շագոյանի և Արմեն Առյանի



Դամդիպում մեներգեցողության ամբիոնի դասախոսների հետ

2

Երաժշտության տեսության ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, դրցենս արվեստագիտության թեկնածու **Ոլովաննա Ստեփանյան**

Երաժշտության պատմության ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, դրցենս արվեստագիտության թեկնածու **Լուսինե Սահակյան**

Յայ երաժշտական ֆոլկորագիտության ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, դասախոս, արվեստագիտության թեկնածու **Նունե Արքանյան**

Ստեղծագործական ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, դասախոս, արվեստագիտության թեկնածու **Արթուր Ավանեսով**

Օպերային դիրիժորության և խմբավարության ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Դովիդ Սիրոցյան**

Օպերային պատրաստման ամբիոն-ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, դասախոս **Նաիրե Ստեփանյան**

Մեներգեցողության ամբիոն -

ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Գայանե Գեղամյան**

Ժողովրդական նվագարաններ և ժողովրդական երգեցողության ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Արգաս Ուկանյան**

Եստրադային-ջազային ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Նարինե Զարիֆյան**

Դուռը արդարական ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Սարգիս Ղազարյան**

Խմբագրական



Դամդիպում կատարողական արվեստի պատմության, տեսության և մանկավարժության ամբիոնի դասախոսների հետ



Դամդիպում հումանիտար գիտությունների ամբիոնի դասախոսների հետ



Ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Գայանե Գեղամյան**

Ժողովրդական նվագարաններ և ժողովրդական երգեցողության ամբիոն - ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր **Արգաս Ուկանյան**

Եստրադային-ջազային ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Նարինե Զարիֆյան**

Դուռը արդարական ամբիոն - ամբիոնի վարիչի պաշտոնակատար, պրոֆեսոր **Սարգիս Ղազարյան**

Խմբագրական



Դամդիպում հայ երաժշտական ֆոլկորագիտության ամբիոնի դասախոսների հետ



Նորանշանակ ռեկտորի և պրոռեկտորների համդիպումը ԵՊԿ ուսանողների հետ



Ռեկտորի և պրոռեկտորների համդիպումը աղմինհստրացիայի աշխատակիցների հետ



Լաշին Ստեփանյան, Սերգեյ Ումրոյան



Ռեկտորի և պրոռեկտորների համդիպումը «ԵՊԿ հրատարակչության» աշխատակիցների հետ

Պօեմա գլանի պարամետրախ ժիշտ

Это прекрасная новость прозвучала как фанфары! Молодые композиторы Аргеназ Мартиросян и Барди Минасян завоевали Первую и Вторую премии на Международном музыкальном фестивале "Саят-Нова", уже более десяти лет учрежденном во Франции. История конкурса такова. Его учредители – известный общественный деятель Айк Арсенян и Благотворительный фонд AGBU – поставили перед собой высокую цель – содействовать связям армянской традиционной культуры с искусством Запада. Главный акцент делается на музыку, на композиторское творчество, но на тот музыкальный жанр который связан с поэзией. Музыка и слово – вот условия конкурса. Эта прекрасная идея фонда утверждает одну из главных музыкальных традиций – связь музыки с поэтическим словом, а через него открывает миру историческую и современную панораму духовной жизни Армении. Причем, каждый раз учредители конкурса выделяют одного поэта, по произведению которого участники конкурса пишут свое сочинение.

Первый конкурс "Саят- Нова" прошел в 2006 году. Тогда Первую премию завоевал Артур Акшелян, перед которым открылась возможность получить дополнительное музыкальное образование в Европе, быть изданным и прозвучать престижных залах Запада. Следующие конкурсы прошли уже в 2012, 2014, 2016 и 2018 годах; в конкурсе 2016 года Третью премию получил Эрнест Дулгарян. И вот 2018 год, и победа двух прекрасных армянок – Аргеназ Мартиросян и Барди Минасян говорит о многом. Ведь конкурс международный, причем в этом году в конкурсе снят возрастной ценз. Участников стало больше и среди них известные композиторы из стран Европы и Азии. А в жюри конкурса – видные музыкальные деятели из разных стран.

Что примечательно, армянские призеры и этого года, и прошлых лет – выпускники Ереванской консерватории им. Комитаса по классу профессора Вардана Аджемяна! Поэтому первые поздравления адресуем ему. Известный армянский композитор, Вардан Аджемян с 2002 по 2018 год руководил композиторской кафедрой Ереванской консерватории. Как его студенты обретают сильную творческую энергию, артистичность, уверенность, и еще, самое главное в жизни художника, доброе и заинтересованное отношение друг к другу, – это уже секрет фирмы, или, говоря современным языком, ноу-хау руководителя. В чем это проявляется. В ноябре и декабре 2015 года в залах СК Армении и Дома камерной музыки им. Комитаса состоялись концерты студентов и аспирантов класса профессора Ереванской консерватории Вардана Аджемяна. Событийность этих концертов состояла в том, что уже давно молодые композиторы не показывали свои творения на таком высоком уровне, да еще в контексте одного композиторского класса. Молодые композиторы поразили своей творческой энергетикой. Замечательные ребята и девушки, уже владеющие секретами своего мастерства, открытие, эмоциональные, радующиеся своим успехам. Атмосфера дружбы и взаимной заинтересованности царила среди них. Были хорошо различимы их индивидуальные особенности в представленных произведениях, темы, которые особенно волнуют каждого из них. никакой общей стилистики в их музыке я не почувствовала. Потом уже Вардан Аджемян сказал мне, что главной целью для него как педагога является стремление раскрыть в музыканте, ставшем на путь композиторской профессии, индивидуальное начало, пробудить в нем понимание непо-

вторимости личности художника, которому предстоит сказать нечто новое миру... Поэтому их так много сейчас, учеников Вардана Аджемяна, они видны, слышны и различимы уже на первых ступенях своего художнического пути.

В этом году в качестве главного поэтического материала, вокруг которого должна была твориться музыка, была избрана поэзия Сильвы Капутикан. Победители конкурса – Аргеназ Мартиросян и Барди Минасян рассказали мне, как они искали в ее поэзии "свои тексты" и как нашли их. Аргеназ,знакомясь с богатой поэзией Капутикан, поняла, что ее не перескажешь, с ней можно только сплыться, так много было общих точек соприкосновения в отношении к миру, к себе, к своим близким. Зачитываясь поэзией Капутикан, она с радостью открывала в ней любимые образы своих близких, черты народа, бесконечно дорогие ей. Резонанс поэтических откровений Капутикан и ее собственных переживаний пробудил в ней именно то, к чему стремится каждый художник, – вдохновение, и оно озарило ее интереснейшим решением; отобрав из разных стихотворений Капутикан отдельные четверостишия, она составила их своих свой сюжет, героиней которого стала ее любимая бабушка, мать отца. Фактически, Аргеназ использовала метод монтажа, приведший в искусство из кино; в динамичном сочетании концентрированных чувств и мыслей поэта она услышала и свой голос, и нашла ту выразительную форму вокального цикла, которая сразила жюри, присудившее ей Первую премию.

Для более ясного представления об этих сочинениях назовем еще одну характернейшую деталь, составляющую условие этого конкурса: состав ансамбля, для которого пишется сочинение. Это фагот, гобой, дудук, зурна и голос. Причем голос с уклоном в речетатив, который может быть воспроизведен самими инструменталистами.

И Аргеназ, и Барди с большой фантазией, и главное, с глубоким смыслом использовали эти возможности. Каждая из них создала свой музыкальный спектакль, пронизанный эмоциями, в которых смешалось многое: и пережитое народом, и ими, еще только вступающими в жизнь. Барди Минасян шесть лет тому назад с семьей переехала в Армению из Сирии. В Дамаске она окончила музыкальную школу имени Барсега Каначяна и в Ереване поступила в консерваторию, в класс Вардана Аджемяна. Окончила курс обучения в прошлом году, и сейчас продолжает учебу в магистратуре по классу гитары, инструмента, на котором она играет с детства. Созданное ею по мотивам стихотворения Генриха Эдояна произведение, прозвучавшее в 2015 году в зале СК Армении, поразило меня своей драматической силой. Она сама выступала на сцене в роли чтеца и требовательный возглас брошенный в зал "Ты кто?!" на фоне мирного пения сопрано и переборов фортепиано звучал, буквально, с документальной



Барди Минасян



Аргеназ Мартиросян

силой.

Барди Минасян избрала стихотворение Сильвы Капутикан "Лур, да Лур" ("Լուր դա Լուր"), написанное под впечатлением одноименного романа Врданеса Папазяна. Поэтическое воображение Сильвы Капутикан превратило название романа в мелодический рефрен, в своего рода камертон, собирающий воспоминания, повествующие о перепетиях армянской истории в одну линию. И для Барди Минасян эта поэтическая фраза – "Лур, да Лур", пробудила личные воспоминания. Музыка, сочетающая тихий говор дудука, резкие вскрики зурны, поэтический голос гобоя и ворчание фагота создавала образ разноязычного хора, на фоне которого звучали короткие, словно прерванные кем-то слова, обращенные к миру.

Эти замечательные молодые люди, сосредоточенные на одухотворенном процессе музыкального творчества, способные переживать и за свое поколение, и за дела старших, настроены оптимистически. Они уверенно вступают в жизнь, не страшась ее сложностей. И они уже проповедники красоты, разлитой в искусстве, в музыке. Их произведения мы услышим в концертах. Призы конкурса замечательные! Первый приз – исполнение произведения силами музыкантов Национальной филармонии, далее – издание нот, второй приз – исполнение сочинения в Нью-Йорке, в Коннектикуте. Кстати, и третий, и четвертый призы также открывают перед композиторами большие возможности.

Об этом конкурсе мы знаем мало. Но здесь, в Ереване сегодня находятся и бывшие участники и призеры конкурса "Саят-Нова" – Артур Акшелян, Эрнест Дулгарян (класс проф. Л. Чаушяна), Александр Ирадян (класс проф. С. Ростомяна, 2016.), Овик Сардарян (класс проф. А. Зограбяна, 2014). Набралось достаточно, чтобы устроить концерт, который может стать прекрасной акцией, отмечающей серьезные международные успехи армянской современной музыки.

МАРГАРИТА АШОТОՎԱՆԻ ՐՈՒԽՅԱՆ
доктор искусствоведения,
ведущий научный сотрудник ИИИ НАН РА

ԺՈՂՈՎՐԴՎԱԿԱՆ ԱՐՏԻՍՏՈՒՄ ՀՈԲԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ԴԻՍԿՈՎԱՐԸ

4 Սանկավարժության բնագավառում նրա նվաճումների գիտականքը եղավ նախ ողցենուի (2001), այնուհետև՝ պրոֆեսորի (2004) գիտական կոչումներին արժանանալը. սա ևս փաստում է մեզմասի գործի կարևորությունը սերունդների ազգային դաստիարակության գործում:

Ազգային նշանակության կորուգայան բնագավառում ներդրած իր բեղուն գործունեության համար, Համբաւետության նախագահի 2002 թ. սեպտեմբերի 20-ի հրամանագրով թույնաւորվել է Թովման Սովորությունը: 2007-ին պարգևատրվել է ՀՀ Մշակույթի նախարարության Ուկեմ մեդալով:

Սեր համեստ կարծիքով, այս բոլոր պարգևներին կարելի է ավելացնել ևս մեկը՝ «Հայ աշուղի իրավապաշտպան»՝ բնագավառի լիիրավ տիրոջ իրավունքով, այն է գիտակ ու գործուն, բարձր որակավորում ունեցող և համակած մեծ ու անհուն սիրով հանդեպ իր ժողովուրդն ու նարանական արվեստը:

Իր իսկ խոսքը, թէ՝ «Արժեքները մնայուն են և հավերժական», Վերաբերում է նախ և առաջ իրեն՝ ազգային արվեստի անցյալով, ներկայով ու ապագայով մտահոգ ու սրտացավ արվեստագետ թույնաւոր:

ԱՆԱՀԻՆ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ,
ԵՊԿ դրույն



«Սայաթ-Նովա» աշուղական երգի անսամբլ,
ղեկավար Թովման Պողոսյան

